

عنوان مقاله:

شیوه روایت دوم شخص در تخلصهای حافظ

محل انتشار:

فصلنامه جستارهای نوین ادبی، دوره 44، شماره 4 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

لیلا رضایی - استادیار دانشگاه خلیج فارس بوشهر

عباس جاهدجاه - استادیار دانشگاه پیام نور

خلاصه مقاله:

شیوه روایت دوم شخص، با وجود کم توجهی هموارهای که نویسندگان و منتقدان نسبت به آن داشته‌اند، قابلیت‌ها و توانمندیهای بسیاری در به تصویر کشیدن درونیت‌ترین بخش‌های ذهن آدمی دارد. مهمترین انواعی که برای این شیوه شناسایی شده عبارت است از: 1- روایتی که راوی و قهرمان و مخاطب آن، شخصیتی واحدند؛ 2- روایتی که راوی شخصیتی مستقل از مخاطب/ قهرمان داستان دارد. بررسی دیوان حافظ نشان می‌دهد وی در ابیات تخلص خود هنرمندیهای بسیاری نشان داده که از جمله آنها، کاربرد ماهرانه شیوه روایت دوم شخص است. حافظ، حدود 60 درصد از ابیات تخلص خود را به این شیوه سروده و در این ابیات، از هر دو نوع روایت دوم شخص استفاده کرده است. عمده‌ترین کارکردهای نوع اول از شیوه روایت دوم شخص در ابیات تخلص حافظ، بیان مفاهیم گوناگون عرفانی، مدح، خودستایی، طنز و ... با استفاده از صدای کوچک درونی است که گاه، به حافظ امر و نهی میکند و گاه، در نقش دوست و همدل وی آشکار می‌شود. مهمترین ابتکار حافظ در این زمینه، استفاده از شیوه روایت دوم شخص برای ستایش از شعر خویشتن است.

کلمات کلیدی:

حافظ، تخلص، روایت دوم شخص، مخاطب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/631166>

